

Svaret skrives å 4:o-blad (format 18 x 22,5 cm.).

Landmålsarkivets specialfrågelista

0358 KOLNING.

1. Förekom inom socknen tillverkning av träkol a) för eget behov? b) för något bruks eller någon masugns räkning? I så fall: vilket eller vilka bruk samt vilka masugnar?

2. Förekom kolning så allmänt, att varje gård åtminstone hade del i någon hogmila? Eller utfördes kolningen till övervägande del av bruksfolk (yrkeskolare)?

3. Hur lång var den för invältning i liggmila kapade veden? Hur benämndes en dylik stock (milvedstrum)?

4. Forslades kolved någonsin till milan på barmark?

5. Hur benämndes stakdrögens (kolveddrögens) olika delar?

6. Om drög (dröja) användes vid kolvedkörning, var den på något sätt olik den vid körning av byggnadstimmer använda drögen?

7. Räkna upp (utan beskrivning!) samtliga arbetsmoment vid en liggmilans anordning, från och med kolbottens iordningställande till och med milans tändning! Numrera momenten med a, b etc.!

8. Hur bestämdes liggmilans storlek? Användes någon mätkäpp (sprot) för ändamålet?

9. Fanns balkrod på milans alla fyra sidor eller endast på gav-larna?

10. Hur forslades granris fram till milan, då den skulle risas? Med vad slags kniv hugga detta granris?

11. Började man vid stybbningen av liggmilan med kullen eller foten?

12. Användes någonsin block (blockring) för att hålla kvar styb-ben på liggmilan? I så fall: på vilken sida av den? Eller vilken an-ordning användes på de sidor, där man ej hade balkrödor? Stybbstolpar? Syllar?

13. Var tändes liggmilan? Beskriv i detalj, hur tändningen gick till! Äro orden aldgång, fotgluggar, bära bandet, aldplats kända?

14. Beskriv noggrant skillnaden mellan draghål och rymning i en liggmila!

15. Vad menades med att stå i brottet under kolmilans utrivning? Hur fördelades arbetet vid utrivningen?

16. I vilken ordning försiggick utrivningen av liggmilan?

17. Vad menades i äldre tid med kolskrinda, kolstig och kolryssa? Vilket av kolfordonen är infört under de nu levande äldstas tid? Voro bygdens äldsta kända kol-fordon av bräder eller av flätverk?

18. Finnas några minnen av, att kolskrindans storlek kontrolle-

rats? Är ordet kröna känt i detta sammanhang? Skulle kolekrindan innehålla 12 eller 16 tunnor kol? Finnas möjligen minnen av kolekrindor med helt annan (okontrollerad) storlek?

19. Finns möjligen något minne av att kol forelats genom klövning?

20. Begagnades någonsin mellanskaklar mellan två lika stora kolekrindor? Eller var den bakre alltid en halvkrinda (halvryss)? Hur fästes kolekrindan vid långslåden? Hade kolekrindan egen botten, eller tjänstgjorde långslådens tak som botten? Hur benämndes kolekrindans båda gavlar?

21. Är kolnot, som täckte rågen på kol-lasset, känd från äldre tid?